

vasttrafik@vasttrafik.se

Skrivelse från sex kommuner angående Västtrafiks förstudie samt förfrågan för upphandling av skolskjuts.

Den studie som Västtrafik har skickat ut som underlag för kommunernas ställningstagande inför upphandling av skolskjuts i Dalsland har så stora brister att kommunerna inte kan ta ställning till underlaget samt att tidsplanen är alldeles för snäv. Vidare är förslagen till neddragningar illa för en redan ansatt region med brister i kollektivtrafiken utan förslag eller öppningar för åtgärder för att motverka försämringarna. En neddragen tur i Dalsland orsakar mångfalt större skada i jämförelse med en indragen tur med spårvagn i Göteborg.

Bakgrund

Västtrafiks ägare Västra Götalandsregionen och kommunerna, Bengtsfors, Dals-Ed, Färgelanda, Mellerud, Vänersborg och Åmål, har tidigare ingått det så kallade Skatteväxlingsavtalet som innebär att Kommunerna kan uppdra åt Regionen – och i förlängningen åt Västtrafik – att upphandla kollektivtrafik för kommunens räkning.

Nuvarande avtal för skoltrafiken i Dalsland löper ut i augusti 2023 och behöver därför handlas upp på nytt. Västtrafik har med anledning av detta utfört en förstudie som skall fungera som underlag till beslut för kommunerna om de önskar uppdra åt Västtrafik att upphandla skoltrafiken, och i så fall vilken typ av skoltrafik öppen eller stängd. Västtrafik har gett kommunerna besked om att man vill ha svar senast den 16 december. Parallellt med förstudien för skoltrafiken pågår en förstudie för den allmänna trafiken i Dalsland där det sannolikt kan komma att innebära indragningar i linjetrafiken. Bägge förstudierna påverkar varandra och kan komma att revideras beroende på utfall. Kommunerna vill nu gemensamt framföra följande till Västtrafik:

Kommunernas gemensamma skrivelse:

I arbetet med att ta fram avtal för skatteväxling så framförde kommunerna sina farhågor för att det skulle läggas ner lokal linjetrafik. Nu realiseras farhågorna, utan att beskriva hur man istället skall utveckla närtrafiken eller andra åtgärder så att de boende ändå kan resa på ett hållbart sätt med kollektivtrafiken vilket eftersöks av kommunerna. Neddragningarna kan innebära att den enda möjligheten för medborgaren att göra sin resa med kollektivtrafiken försvinner.

I avtalet om att genomföra en Förstudie är 2 månader angivna för hur lång tid kommunerna skall få på sig för att besvara frågorna på hur man önskar att upphandling skall ske, men det stod inte *när*

kommunerna skulle få förstudien vilket har försvårat planeringen för att förankra frågorna politiskt. Kommunernas uppfattning var också att Förstudien skulle innehålla nödvändiga fakta att ta beslut ifrån. Förstudien beskriver inget om de ekonomiska och samhällsekonomiska konsekvenser som de olika alternativen innebär. För att ställning skall kunna tas, måste uppskattad kostnad på de olika alternativen tillhandahållas. Kommunerna anser också att man vet för lite om nyttan av öppen trafik och vad det kommer att kosta då det inte finns/tillhandahålls tillräckligt med statistik på hur många som åker med bussen och hur stor nytta kan tänkas bli. Om kommunerna gör egen upphandling så bör Västtrafik tillhandahålla så mycket underlag som finns att tillgå, det är Västtrafik som skall vara experten på trafiken och upphandling av densamma och bör därför agera support till kommunerna och på sätt vara med i processen för största möjliga harmonisering av skol- och allmäntrafiken

Kommunerna skulle också vilja ha mer information om hur konsekvenserna skulle bli om kommunerna själva skulle handla upp och välja stängd trafik och vilka konsekvenserna det skulle medföra på upphandling av den allmänna kollektivtrafiken. Om kommunen själv väljer att handla upp skolskjuts, vilken möjlighet har man då att samordna med den befintliga kollektivtrafiken, kostnader etcetera?

Vidare vill kommunerna framföra att den årliga administrativa avgiften på 75 000kr som Västtrafik tar för att utföra upphandlingen anses hög och man skulle vilja få ökad kunskap om vad avgiften skall täcka och om det inte går att använda sig av en modell med differentierad avgift.

Kommunerna önskar även få information om hur Västtrafik ser på med befintlig infrastruktur i form av busskurer, hållplatser etcetera om kommunerna väljer att gå från öppen till stängd skoltrafik.

Det vore bra med ett förtydligande om hur man ser på kravställning vid de olika upphandlingarna; vid öppen trafik är inriktningen biogas där det är möjligt annars fossilfri diesel och i den stängda Euro 5 eller bättre och förnyelsebart drivmedel som rekommendation, varför är kravställningen lägre vid stängd trafik? Konsekvenserna av Västtrafiks neddragningar av kollektivtrafik samt om stängd skoltrafik genomförs (ej biogas enligt utredningen) med avseende på biogas i nära förestående upphandling av kollektivtrafiken i Dalsland finns inte utredda.

Från kommunerna; Åmål, Vänersborg, Mellerud, Färgelanda, Dals-Ed och Bengtsfors genom

Helen Tisell
Infrastrukturansvarig
Fyrbodals kommunalförbund